

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 596/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AGRO Vojtovce, s.r.o.**, Vojtovce 1, IČO 36 678 384, zastúpenej Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., Radlinského 29, Dolný Kubín, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/19/2025 z 15. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 17. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Bardejov rozsudkom č. k. SK-3C/15/2021-203 z 31. júla 2024 vo výroku I zamietol žalobu žalobkyne proti sťažovateľke o nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu a vo výroku II náhradu trov konania stranám nepriznal. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou § 257 Civilného sporového poriadku [ďalej aj „CSP“ (i bez návrhu)] umožňujúceho súdu neuložiť neúspešnej strane sporu povinnosť nahradiť trovy konania úspešnej strane sporu, ak súd zistí existenciu výnimočných dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto „*v situácii, kedy žalovaný v konaní vôbec nepopieral, že zákonné predkupné právo žalobkyne nebolo tu absolútne rešpektované a že na jej predžalobnú výzvu na ponúknutie jej podielov na kúpu z dôvodu porušenia predkupného práva ani len nereagoval, bolo by nespravodlivé žalobkyňu popri sankcii straty sporu pre neschopnosť naformulovať správne žalobný návrh postihnúť ešte aj znášaním náhrady trov konania žalovanému, ktorý z porušenia predkupného práva (ktoré nepoprel) profitoval. Za daných okolností by bolo*

priznanie náhrady trov konania žalovanému proti žalobkyni neprimerane prísne, preto súd náhradu trov konania žalovanému nepriznal.“.

3. Sťažovateľka proti výroku o trovách konania podala odvolanie. Proti rozsudku okresného súdu v celom rozsahu podala odvolanie aj žalobkyňa.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a nepriznal stranám náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že „za daných okolností by bolo priznanie náhrady trov konania žalovanému proti žalobkyni neprimerane prísne, načo opodstatnene poukázal aj prvoinštančný súd.“.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka považuje rozsudok krajského súdu za ústavne nesúladne, svojvoľné, arbitrárne, diskriminačné rozhodnutie prijaté v rozpore so zákonom a s ustálenou judikatúrou.

6. Sťažovateľka nesúhlasí s tvrdením, že rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobkyni by bolo proti nej neprimerane tvrdé, keďže podala žalobu na základe vlastného rozhodnutia a bola zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom počas celého konania. Okresný súd žalobkyňu počas konania viackrát vyzýval na úpravu žaloby. Ani jeden súd neskúmal majetkové, sociálne ani osobné pomery žalobkyne, ktorá proti rozsudku súdu prvej inštancie podala tiež odvolanie, čím opäť navýšila trovy sebe, ako aj sťažovateľke. Súd k žalobkyni pristupoval počas celého konania ako k strane slabšej, bez právneho zástupcu, dával priestor a právne rady na úpravu žalobného návrhu, zasahoval do rovnosti strán. Sťažovateľka zastáva názor, že pokiaľ neodpovedala na predžalobnú výzvu, uvedené nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa na nepriznanie nároku na náhradu trov strane úspešnej v spore, pričom sťažovateľka svoju povinnosť pri zákonom predkupnom práve podielového spoluvlastníka neporušila.

7. Súd rozhodujú o náhrade trov konania medzi účastníkmi so zreteľom na plný úspech tohto ktorého účastníka v konaní. Toto zákonné ustanovenie vyjadruje zásadu zodpovednosti za výsledok konania (zásadu úspechu), čo znamená, že účastník, ktorý mal vo veci plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Táto zásada platí v konaní na prvom stupni, ako aj v odvolacom konaní a neposudzuje sa za každé štádium konania osobitne, ale podľa úspechu vo veci. Za určitú výnimku z tejto zásady možno považovať § 257 CSP, ktorého aplikácia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Podľa sťažovateľky v danom prípade nenastali žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, keďže neúspech žalobkyne je dôsledkom porušenia povinností advokáta v súvislosti s výkonom advokácie.

8. V spore bolo rozhodnuté v súlade s vyjadrením sťažovateľky, z čoho možno vyvodiť záver, že jej mala byť priznaná plná náhrada trov konania. Rozhodnutie súdu o nepriznaní nároku na náhradu trov konania sa javí ako nelogické a nespravodlivé ukončenie konania.

9. Súd nepoprel, že nárok na náhradu trov konania z hľadiska úspechu patrí sťažovateľke. Napriek tomu rozhodol, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepatrí. Aplikáciu § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že žalobkyňa právne zastúpená nebola schopná správne naformulovať

žalobný návrh tak, aby zodpovedal hmotnému právu, a to ani po opakovaných poučeníach súdu, ani že sťažovateľka nereagovala na predžalobnú výzvu, čo nie je jej zákonná povinnosť, ani že v konaní nepopierala porušenie predkupného práva právnym predchodcom sťažovateľky, ani fakt, že by bolo nespravodlivé žalobkyňu postihnúť nielen zamietnutím žaloby, ale aj znášaním náhrady trov konania sťažovateľky, ktorá z porušenia predkupného práva profitovala. Uvedené okolnosti nezodpovedajú zákonom vyžadovaným podmienkam na aplikáciu § 257 CSP a existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa nevyplýva ani z osobných pomerov žalobkyne.

10. Ustanovenie § 257 CSP nezakladá voľnú možnosť aplikácie súdom, ale musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach strán sporu, čo však v tomto prípade nebolo naplnené.

11. Sťažovateľka považuje napadnuté rozhodnutie za neodôvodnené, a tým aj nespravodlivé. V dôsledku napadnutého rozhodnutia krajského súdu došlo nielen k znehodnoteniu plného úspechu sťažovateľky v predmetnom konaní, ale predovšetkým rozhodnutím o nepriznaní žiadnych trov konania bolo zasiahnuté aj do jej majetkovej sféry.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil zamietajúci výrok rozsudku okresného súdom vo vzťahu k návrhu žalobkyne na nahradenie prejavu vôle uzavrieť zmluvu, ako aj výrok o nepriznaní trov ani jednej zo strán sporu. Rovnako krajský súd nepriznal sťažovateľke v postavení žalovanej ako úspešnej strane sporu ani náhradu trov odvolacieho konania. Sťažovateľka považuje napadnuté rozhodnutie v súvislosti s rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania za svojvoľné, arbitrárne a neodôvodnené.

13. Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku. Procesné predpisy, ktoré upravujú náhradu trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

14. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

15. Nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, preto otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, t. j. z hľadiska vzťahu výsledku správania žalovaného k požiadavkám žalobcu.

16. Z dnes už ustálenej judikatúry ústavného súdu [napr. I. ÚS 275/2018 (ZNaU 74/2018), I. ÚS 387/2019, I. ÚS 196/2021, I. ÚS 255/2021, III. ÚS 529/2021, III. ÚS 281/2021, IV. ÚS 34/2021 (ZNaU 71/2021), IV. ÚS 268/2022, I. ÚS 2/2023 a iné] nesporne vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu v otázke nároku na náhradu trov konania je rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Zákonné ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcemu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o matérii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. To platí bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodoval o odvolaní v časti nároku na náhradu trov konania alebo o nich ako súd rozhodol sám, ako to bolo v danej veci.

17. Cez optiku uvedeného ústavnoprávneho prístupu bolo tak v okolnostiach prejednávanej veci adekvátne postupovať aj v tomto prípade, pretože ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu je rozhodnutím, ktorým krajský súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania (nie o výške trov konania, pozn.). Ide teda o rozhodnutie, ktorým sa pred krajským súdom ako súdom odvolacím konanie o tomto nároku s konečnou platnosťou skončilo, a tak ho bolo možné z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 CSP podrobiť prieskumu dovolacieho súdu.

18. Tento právny názor ústavného súdu bol premietnutý tiež do rozhodnutia veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 VObdo/2/2021 z 29. septembra 2021, kde prijal záver, že „rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“.

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala okrem iného aj arbitrárnosť, svojvoľnosť a neodôvodnenosť napadnutého rozhodnutia (body 6 a 18 sťažnosti), prezentujúc relevantnú judikatúru ústavného súdu (body 19, 20, 22 a 26), v zmysle ktorej absencia riadneho odôvodnenia, teda jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany nadobúda intenzitu porušenia práva na spravodlivé súdne konanie, čo zodpovedá dovolaciemu dôvodu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Sťažovateľka teda mala k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok, ktorým sa mohla domáhať ochrany svojich práv a oprávnených záujmov pred dovolacím súdom, v ktorého právomoci by bol aj prípadný záver o danosti tejto vady.

20. Z ústavnej sťažnosti, ako aj zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka nepodala dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu, a teda nevyužila právny prostriedok, ktorý jej zákon priznáva na ochranu jej základných práv a slobôd, čím nerešpektovala subsidiárne postavenie ústavného súdu. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie totiž nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú

možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľka v tomto prípade mala. Ústavný súd zároveň dodáva, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nepreukázala, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jej veci teda neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

21. Výsledok posúdenia dovolacieho dôvodu podaného podľa § 420 písm. f) CSP mohol mať vplyv aj na posúdenie argumentácie sťažovateľky v kontexte dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Po dovolacom konaní (v závislosti od jeho výsledku) by bol ústavný súd v prípade podania ústavnej sťažnosti oprávnený posúdiť napadnuté rozhodnutie krajského súdu z pohľadu tých námietok, ktoré sťažovateľka nemohla uplatniť v dovolaní (nesprávne právne posúdenie), ktoré tvoria časť jej sťažnostnej argumentácie.

22. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol pre neprípustnosť [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde].

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu